

**Liga
voor de
Rechten
van de
Mens**

CLARA MEIJER-WICHMANN PENNING 2022

De Liga voor de Rechten van de Mens reikt elk jaar de Clara Meijer-Wichmann penning uit aan een persoon of groep personen die zich in Nederland zeer verdienstelijk heeft gemaakt voor de mensenrechten. In 2022 is de penning toegekend aan

Chermaine Leysner Renske Leijten en Pieter Omtzigt

voor hun standvastigheid in het bestrijden van de aantasting van de fundamentele rechten van gebruikers van de kinderopvang-toeslag tussen 2004 en 2019 en hun voortdurende strijd voor rechtzetting van het onrecht en het voorkomen van herhaling.

In het tegengaan door de Belastingdienst van fraude met toeslagen voor kinderopvang is veel misgegaan. Wetgeving die uit 2004 dateerde werd steeds strenger uitgevoerd waarbij veel bonafide gebruikers van de regeling werden getroffen.

Chermaine Leysner had hiermee te maken sinds 2011. Haar lot werd gedeeld door tienduizenden anderen. Zij werd gesommeerd bijna een ton terug te betalen vanwege het 'ontbreken van de juiste gegevens'. Ze kreeg te maken met loonbeslag en met enorme impact op haar gezinsleven. Ze vocht vanaf het begin de besluiten van de Belastingdienst aan; wat er precies ontbrak of onjuist was, werd steeds niet duidelijk.

Vanaf 2016 werd de omvang en ernst van wat het kinderopvangtoeslag-schandaal zou gaan heten geleidelijk aan duidelijk. **Pieter Omtzigt**

speelde hierin een essentiële rol door als lid van de Tweede Kamer met grote vasthoudendheid en tegen leugens, ontkenningen en tegenwerking in te blijven streven naar het boven water krijgen van de waarheid.

Renske Leijten, eveneens Kamerlid, vroeg mensen die door de harde en niet transparante terugvorderingsaanpak werden getroffen, naar voren te komen met hun informatie en organiseerde met hen acties richting de Belastingdienst.

De opmerkelijke samenwerking in de Tweede Kamer van Renske Leijten en Pieter Omtzigt bleek zeer effectief te zijn. Uiteindelijk kwam boven water dat bij de zoektocht naar vermeende fraude was gediscrimineerd met behulp van een illegaal aangehouden lijst van ouders met dubbele nationaliteit. Beroep op

juridische steun en schuldsanering werd bemoeilijkt door het label fraudeur. Gedwongen door financiële nood moesten gezinnen verhuizen. In meer dan duizend gevallen werden kinderen uit huis geplaatst, waarbij de noodsituatie die door de aanpak van de Belastingdienst was ontstaan, een rol speelde. Het parlementaire onderzoeksrapport uit december 2020 naar het schandaal droeg de titel Ongekend Onrecht.

Aan herstel en compensatie wordt nog steeds gewerkt. Verscheidene controle- en beroepsinstanties erkenden hun rol van beschermer van burgers tegen machtsmisbruik onvoldoende te hebben vervuld. Meer structurele aanpassingen in de totstandkoming van wetgeving, het gebruik van mensenrechten als uitgangspunt van beleid en de controle op de uitoefening van beleid zijn nog in discussie.

Amsterdam, 28 oktober 2022

Symone Gaasbeek-Wielinga, voorzitter van de Liga voor de Rechten van de Mens

Clara Meijer-Wichmann (1885-1922) studeerde rechten. Als studente was zij reeds actief in de feministische beweging. Zij keerde zich tegen het bestaande strafrecht, dat zij geheel verwierp, en had als schrijfster en docente (o.a. in de Internationale School voor Wijsbegeerte in Amersfoort) grote invloed in kringen rond de antimilitaristische en libertaire socialistische bewegingen. Zij verwierp principieel iedere vorm van dictatuur, verwierp het denken in termen van 'vriend of vijand' en betoogde steeds dat de middelen in overeenstemming met het doel moeten zijn in de strijd voor een betere wereld.